

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. IV. De Medicantium prædicationibus in parochijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

olim possederit; iure quidem parochiali; terminis nunc illis sublati, decimæ, aliæque utilitates parochiales, tanquam accessoria, & in consequentiam iuris parochialis nunc distincti, atque inuicem sublatis, & attributi; cedant oportet cuique parochi, intra suam nunc parochiam.

RESPONSVM IV.

De Mendicantium prædicationibus in parochijs.

In ecclesijs parochialibus, inquit clem. dudum de sepultur. fratres (Prædicatores & Minores) nullatenus audeant vel debeant prædicare, vel proponere verbum Dei; nisi fratres prædicti à parochialibus sacerdotibus inuitati fuerint, vel vocati; & de ipsorum beneplacito, & assensu, seu petita licentia fuerit, & obiecta: nisi Episcopus vel Prelatus superior per eosdem fratres prædicari mandaret. consonat quoad Minoratas Regula S. Francisci c. 9. quæ disertè vetat suis prædicare inuitis parochijs. & quoad Prædicatores, eorum etiã Regula statuit, quod fratres omnia faciant in diocesis Episcoporum, cum eorum licentia. & sic Martinus Papa prædicationis officium illis commisit, sine præiudicio parochiorum, & rectorum. Sabarel. ad d. clem. dudum. §. ab olim. quæst. 25. & seqq.

Eandem clementinam dudum obseruare promiserunt omnes Ordines Mendicantes ciuitatis A. in Concordatis cum Capitulo initis.

Iterum Concilium Trid. s. c. 2. f. 24. c. 4. statuit, ne in ecclesijs non suorum Ordinũ sine licentia Episcopi, aut illo contradicente vlatenus prædicent. & Greg. XV. const. incip. in scrutabili rigidius prohibuit; & ipsis Ordinarijs facultatem compescendi concessit. sed & hic Capitulum ius ex antiquis priuilegijs Alexandri VI. & Leonis

X. instar Ordinarij fuit, quæ est hodie per erectionem Episcopus A. cessent respectu Episcopi; non tamen respectu cuiusvis terrij. vt propterea Ordines Mendicantes sine Capituli licentia, & obstante eorum contradictione, prædicare non possint.

Præterea officium prædicandi in Ordinibus Mendicantibus commissum est in solatium & subleuamen oneris, non in præiudicium Episcoporum aut parochorum.

D. Bonauentura in Tractatu quare Mendicantes prædicent. D. Thom. 2. 2. q. 187. ar. 4. ad 2. & in 3. p. 9. ar. 2. ad 2. disertè exprimit d. clem. dudum. sub fin. in verb. sic eos in prædicationis officio, & propositionibus verbi Dei, ac omnibus alijs supra dictis tanquam cooperatores eorum idoneos, & laborum suorum participes, prompta benigne recipiant, ac affectuose admittant, non omittant, vt proinde illis æterna beatitudinis premium augetur, & animarum salutis incrementa felicia promerentur. cooperatores ergo ad auxilium assumpti, non debent supplantare parochos in suis ecclesijs, ad quas olim ad formam et d. clem. recitatum sunt admitti. Sic Imago primi seculi l. 6. c. 1. de Societatis in Belgium admisione respondet; sed neque nos ad hoc priuilegijs, neque porro usuros cum posterorum offensione, quibus non emolui veniamus, sed adiutores, & admittimus. Vide Zuarez t. 4. de Relig. l. 9. c. 1. vbi sic priuilegia docet intelligenda, cum non derogent Ordinorum & parochorum iuri. l. 6. c. 1. Summa Societatis De Mission. ar. 7. priuilegium Greg. XIII. quod refert Compend. V. Confess. §. 2. in V. non repugnans tamen curatis.

Neque verò qui heri vocant, hodie tenetur vocare; qui heri inuitauit, hodie inuitare; sed qui heri voluit, hodie potest nolle: nec quæ precariò, quod duntaxat duntaxat, quamdiu visum est concedenti; l. 1. D. de precar. admittit, parere possunt obligationem in

1.
Invitati
debent,
non inuitis
parochijs
concionar.

2.
Cum Episcoporum
licentia, cum
nulla contradic-
tione.

in futurum: quantumque temporis lapsu. *l. si certis annis. & ibi DD. C. de pact. tunc quia tempus non est modus inducendae obligationis: l. obligationum ferè. §. placet. D. de act. & obli. tum quia actus agentium ultra eorum intentionem non operantur. l. non omnis. D. de reb. cred. tum denique quia actus voluntarij non extenduntur, nisi quatenus de necessitate inferunt. l. i. §. si quis hoc interdicto D. de iurare actiue privat. Ideoque Capituli admissio ad normam d. clementinae, extendi non potest ad obligationem, ut inuiti in suis ecclesijs parochialibus Mendicantes praedicatores aliter, quam illa praescribat, pati debeant.*

Et quamquam Ludouicus Miranda in *Mannali prelat. tom. 1. quest. 50. ar. 4. conc. 2.* quaedam his contraria priuilegia *Alexandri IV. Clementis IV. & Sixti V.* alleget; tamen subiungit ipse nec his vti debere Minoritas: obstante instituto S. Francisci. at verò dicendum est nec illa ipsa esse contraria: quippe quae conditionem exigunt licentiae vel Legati, vel Ordinarij, eamque exceptionem admittit d. clem. dudum. in §. in ecclesijs vero parochial. in fin. vbi mandatum contrarium superioris excipitur.

Adiuncta etiam est clausula, *ut fiat absque ecclesiarum parochialium praediuicio.* quod etsi intelligi Miranda velit de decimis, primitijs, &c. nihilominus materia subiecta, de qua sermo est, conuincit & de eadem esse accipiendum. *Euerard. latè in loc. legal. à subiecta mater.* & de tali praediuicio, ad quod negat D. Bonauentura Minores praedicare. vt non tantum parochi cedere teneantur volenti ipsi praedicare: vt decisum refert *Barbosa de off. paroch. cap. 14. n. 5.* & satis innuit *Triden. d. c. 4. in verb. vel ipsi impediatis*, & expressè cauit *Synodus Antwerp. an. 1609. tit. 11. c. 7.* sed etiam ne contemnant parochum, & insultent tanquam ipso

inuito praedicantes.

Denique conditionem habent d. priuilegia, vt diximus, mandati Episcopi, seu Legati: cui refragari non possunt parochi: & quasi in voluntate superioris inclusa sit voluntas inferioris: vt ait *Miranda*: sed non eo sensu loquitur d. clem. dudum. quae parochorum vocationem, inuitationem, beneplacitum, assensum, licentiam petitam, & obtentam exigit. sed quia parochi indifferetè aliquando possent dissentire; adiecit clem. exceptionem contrarij mandati superioris: nisi, inquit, Superior per eosdem fratres praedicari mandaret. non sufficit ergo Superioris licentia generalis praedicandi, sed specialis cuiusque parochi, aut illo dissentiente mandatum (non licentia generalis tantum) Superioris contrarium: adeoque & speciale. nam & illud causae, cur parochus dissentiat, cognitionem exigit: & in generali concessione non censetur ea venire, quae quis non esset verisimiliter in specie concessurus. *c. in general. de reg. iur. in 6.* non est autem verisimile Superiorum aliquem concessuram aduersus canones, vt via regia Mendicantes inuitis rectoribus vbique possint suggestum ascendere parochialem, adeoque d. priuilegia, exigentia consensum Superioris, intelliguntur de eo, qui sit conformis iuri, in aedificationem, non destructionem. & vnde *animarum salutis incrementa felicia procurentur*: vt loquitur d. clem. dudum, seu *Bonifaciana illi inserta*. Sic etiam in admissione Societatis IESV in Belgio Rex literis suis datis 20. Aug. 1556. inseruit, ne se possent ingerere exercitio vllarum rerum ad officium pastorale pertinentium, sine scitu, consensu, ac beneplacito tam parochorum, quam Ordinariorum ad quos pertineat. & in Sanctiori Concilio iudicatum est 18. Mart. 1644. pro Ordinario Gandauenfi mutante, auferente.

L 3 ferente.

7. Quod vt intelligatur

5. Nec priuilegia sunt contraria. nisi Episcopus. contra mandet in spec. i.

6. Sine praediuicio id fit in parochia illa volunt.

ferente, transferente ad parochos quasdam catechizationes alijs pridem antè commissas. Vide quid in Gallia declaratum sit an. 1633. apud R. Belley, *Es la Revision de l'aduis d'un docteur.*

Neque verò satis d. clementinæ congruit, aut rationi; quod quidam videantur dicere, si stationes illis auferantur, recursuros sese ad Concilia regia: ut in illarum possessione manu-teneantur: quia satis clarum est sine alio titulo non competere beneficium possessorium: nec est vllus hic Ordo, qui proferet alium possessionis titulum. sed potius obstant Concordata in quibus promiserunt seruare d. clementinam *audum.*

Quin & si Romæ tales minæ & recursus indicarentur, possent Generalibus Ordinibus à Papâ ea iudici, quæ huiusmodi proposita succiderent. ut nonnunquam accidit.

De Decimis.

RESPONSVM I.

An decimæ agnorum sequantur conditionem prædij?

I.
An quota agnorum sequatur quoram frugum prædij.

IN pago N. solvantur decimæ agnorum: & in eodem est prædium feudale, quod soluit solummodo manipulum trigessimum tertium ex fructibus prædialibus: parochus nascentibus in eo prædio agnis exigit vndecimum: colonus offert trigessimum tertium, ad ratam prædialis decimæ; contendit vltèrius se non teneri.

Parochus procul dubio fundatam habet intentionem in iure communi quoad decimum; in consuetudinario hîc quoad vndecimum agnum.

Omnis ergo quæstio ex eo dependet, an rata consuetudinaria prædij affectet aut transeat ad agnos; seu ius ipsum reale prædij

communicetur isti animalibus in prædionatis, an verò huiusmodi animalium species regentur communi iure pagi consuetudinario?

Pagi inquam: quia edicta Caroli V. quæ agunt de nouis & in solitis frugibus decimandis, semper mentionem faciunt pagi: ut illius per annos quadraginta recepta consuetudo in decimandis frugibus sit seruanda: ut etiam pullorum decimas solui velit natuorum in prædio nouali, si in pago pullorum decimæ soluantur.

Mobilia, sanè ut sunt animalia, dicuntur sequi conditionem personæ cuius sunt, non glebæ aut loci vbi sunt: imò censentur esse in loco domicilij eius, cuius sunt. *Burgund. ad consuet. Fland. tract. 1. n. 21.* ideoque loci illius statuto subijci. *idem ibid.*

Adeoquæ inferri rectè videtur agnos in eo loco natos, vbi vendimus parochi soluitur, iure consuetudinario pagi debere decimari, non ad ratam prædij.

Et quamquam glossa in c. ab Apostolica X. de decimis animalium decimas magis annumeret prædialibus, quam personaliibus: tamen *ibidem* etiam asserit, ut & alij Doctores, quos etiâ sequitur *Waldens. mes. de decim. cons. 445. n. 4. Morru. de decim. c. 4. n. 16. 17.* animalium decimas deberi non vbi stabulantur, sed vbi pascuntur; aut etiam diuidi inter vtramq; parochiam. *Vide Rebuff. de decim. q. 8. n. 11. q. 8. n. 2.*

Vnde sequi videtur decimandi modum & ratam etiam redigendam esse ad consuetudinem loci vbi soluenda est decima. entergo videndum an iste grex ouium non soleat pasci in locis parochiæ, vbi integræ decimæ soluantur.

Sed obijci possit *ex l. 2. de verb. sig. gregem haberi per modum accessionis ad prædium, ut equos & boues ad arandum; vaccas, oves ad stercoreandum. l. cum quidam D. de fund. instrum. instrumenta autem fundi*